

**ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS UPYNOS MIESTELIO
TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS**

**SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO
ATASKAITA**

TURINYS

IVADAS	3
1. Status quo vertinimas	5
2. Bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimas	5
2.1 Poveikis Upynos miestelio teritorijos vystymo darnai	6
2.2 Poveikis ekonominei aplinkai	7
2.3 Poveikis socialinei aplinkai	8
2.4 Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	8
2.5 Poveikis kultūros paveldui	9
3. Bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimo lentelė	10

IVADAS

Upynos miestelio teritorijos bendrasis planas rengiamas vadovaujantis 2011 m. kovo 31 d. Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-36 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės miestelių (Kvėdarnos, Laukuvos, Pajūrio, Kaltinėnų ir Upynos) bendrųjų planų rengimo“ bei 2011 m. spalio 20 d. paslaugų pirkimo sutartimi Nr. SS-T/11-077/R/B6-319(b). Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. balandžio 10 d. patvirtinta planavimo užduotimi bendrojo plano dokumentams rengti, planavimo sąlygomis bei remiantis galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Upynos miestelio bendrasis planas - teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir uždavinius, nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai.

Bendrojo plano sprendiniai yra svarbiausias Upynos miestelio teritorijų planavimo dokumentas, įgyvendinantis miestelio viziją, nustatantis plėtros prioritetus ir sprendžiantis darnaus vystymo uždavinius. Bendrasis planas nurodo miestelio teritorinės plėtros bendruosius resursus - teritorijas, kur ir kiek galima statyti, nubrėžia jų vystymosi kryptis. Nors atskiri plano elementai gali būti įgyvendinti skirtingais laiko tarpais, tačiau bendra suplanuotos teritorijos vizija bei pagrindiniai principai turi išlikti pastovūs.

Ilgalaikė Upynos miestelio bendrojo plano minimalios išorinės plėtros koncepcija yra parengta 20-čiai metų. Vadovaujantis šia koncepcija yra parengti 10-ties metų laikotarpiui - iki 2023 metų, bendrojo plano sprendiniai. Upynos bendrojo plano sprendiniai konkretizuojami pagal Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2013 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. T1-115 patvirtintą Upynos miestelio bendrojo plano koncepcijos variantą - minimalios vidinės plėtros (minimaliai įsisavinant neužstatytas teritorijas urbanizuotoje miestelio dalyje).

Pagal Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. balandžio 10 d. patvirtintą planavimo darbų programą, bendrojo plano rengimo tikslai bei uždaviniai yra:

- Atsižvelgiant į miestelio demografinę situaciją ir prognozes patikslinti (optimizuoti), Šilalės rajono bendrajame plane numatytas, miestelio plėtros teritorijas ir plėtros kryptis. Suformuoti miestelio teritorijos vystymo erdvinę koncepciją, nustatyti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus, teritorijos funkcinės zonas, nurodančias teritorijos integruotumą ir (ar) jos ypatumus;
- Tobulinti istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą bei formuoti architektūrinę erdvinę kompoziciją;
- Numatyti teritorijos gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones, formuoti bendrojo naudojimo želdynų bei apsauginių želdynų sistemą;
- Plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą;
- Nustatyti teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti detaliuosius planus, nustatyti šių teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos prioritetus ir veiklos juose apribojimus;
- Numatyti priemones, užtikrinančias gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimą;
- Rezervuoti teritorijas komunikacinių koridorių ir kitų visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai;
- Nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus;
- Pagal bendrus vyraujančius požymius ir teritorijos naudojimo prioritetus išdėstyti planuojamos teritorijos dalis. Rengiant Bendruosius planus masteliu M 1:2000, nurodomas teritorijos naudojimo tipas ir numatoma galima pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, galimi naudojimo būdai ir/ar pobūdžiai (pobūdžiai pažymimi tais atvejais, kai jų turinys įtakoja nustatomo teritorijos tvarkymo reglamento reikalavimus). Tuo atveju, kai nustatomi keli teritorijos ar žemės sklypo naudojimo būdai, juos būtina nurodyti.

Planavimo sąlygos, kuriomis remiantis rengiamas Upynos miestelio teritorijos bendrasis planas:

1. Šilalės rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir statybos skyriaus 2011-04-10 planavimo sąlygos Nr. 16/12;
2. Tauragės Visuomenės sveikatos centro Šilalės skyriaus 2011-05-25 planavimo sąlygos nacionalinio, regiono, rajono lygmens bendrojo ir specialiojo planavimo dokumentams rengti Nr. ŠPTP-15;
3. Kultūros paveldo departamento Tauragės teritorinio padalinio 2011-05-16 planavimo sąlygos rajono lygmens bendrojo planavimo dokumentui rengti Nr. 7;
4. VĮ „Tauragės regiono keliai“ 2011-05-23 raštas Nr. 2.15-217 „Dėl planavimo sąlygų“;
5. AB Lesto 2011-05-27 parengtos planavimo sąlygos Nr. TS-43560-11-0142;
6. UAB „Šilalės vandenys“ 2011-03-30 raštas „Dėl planavimo sąlygų“ Nr. 8-39;
7. UAB „Šilalės šilumos tinklai“ 2011-05-23 raštas „Dėl planavimo sąlygų“ Nr. 1-175;
8. LR Aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento 2011 m. birželio 8 d. planavimo sąlygos Nr. (9.14.3.)-LV4-2333;
9. Nacionalinės žemės tarnybos prie žemės ūkio ministerijos Šilalės skyriaus planavimo sąlygos 2012-04-12 Nr. 33PLS-2;
10. AB „Lietuvos dujos“ planavimo sąlygos 2012-03-19 Nr. 7-215-528;
11. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos pasiūlymas planavimo sąlygoms 2011-05-23 Nr. 1.7-1246;
12. Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, planavimo sąlygos 2012-09-10 Nr. 1.1-1049.

Upynos miestelio bendrasis planas“ rengiamas Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 31 d. sprendimo Nr. T1-36 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės miestelių (Kvėdarnos, Laukuvos, Pajūrio, Kaltinėtų ir Upynos) bendrųjų planų rengimo“ pagrindu, vadovaujantis:

- Valstybės ilgalaikės raidos strategija (Lietuvos Respublikos Seimo 2002-11-12 nutarimas Nr. IX-1187) (Žin., 2002, Nr. 113-5029);
- Nacionaline energetikos strategija (LRS 2007-01-18 nutarimas Nr. X-1046) (Žin., 2007, Nr. 11-430);
- Nacionaline turizmo plėtros programa iki 2013 metų (Žin., 2007, Nr. 97-3939);
- Patikslintu Tauragės regiono 2006-2013 metų plėtros planu (patvirtintu Tauragės regiono plėtros tarybos 2011 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. 51/9S-28);
- Šilalės savivaldybės atliekų tvarkymo planu (patvirtintas Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011-07-28 tarybos sprendimu Nr. T1-261);
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu (2002-10-29 LR Seimo nutarimas Nr. IX-1154) (Žin., 2002, Nr. 110-4852);
- Tauragės apskrities teritorijos bendruoju planu (2010-06-21 LR Vyriausybės nutarimas Nr.1069) (Žin., 2010, Nr.88);
- Šilalės rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu (patvirtintu Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. T1-107);
- Šilalės rajono savivaldybės plėtros strateginiu planu iki 2013 metų (patvirtintu Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. T1-192);
- Šilalės rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu (patvirtintas Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. T1-448);
- Šilalės rajono gyvenamųjų vietovių, kaimų ir seniūnijų ribų nustatymo specialiuoju planu (patvirtintas Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. T1-109);
- Šilalės rajono vietinės reikšmės kelių specialiuoju planu (patvirtintu Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 9 d. sprendimu Nr. T1-283);
- Nacionalinių dviračių trasų specialiuoju planu;
- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu;
- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu;
- Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (Žin., 1995, Nr.3-37; 2004, Nr.153-5571);
- Šilalės rajono kultūros paveldo tinklo schema (patvirtinta LR kultūros ministro 2009 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. IV-171);
- Kultūros vertybių registro duomenys (kvr.kpd.lt/heritage);
- Gamtinio karkaso nuostatais;
- Gamtinio karkaso lokalizavimo rajoninėmis schemomis (Vilniaus universiteto kraštovarkos grupė, 1992-1993 m., 1974 m. topo pagrindas);

- Šilalės rajono savivaldybės valstybinės reikšmės miškų plotų schema;
- Šilalės rajono savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms planu;
- Upynos miestelio želdinių ir želdynų tvarkymo projektu;
- Upynos miestelio teritorijos planavimo sąlygomis rajono lygmens bendrojo planavimo dokumentui rengti.

Upynos miestelio bendrojo plano sprendiniai, įvertinus šiuo metu miestelyje vyraujančius urbanistinės struktūros požymius, nustato miestelio funkcines zonas ir nurodo tose zonose galimas žemės naudojimo paskirtis ir būdus bei užstatymo intensyvumo ir aukštingumo reglamentus. Funkcinės zonos ir šių zonų reglamentai, taip pat ir svarbiausieji tekstiniai reglamentai, nurodyti Pagrindiniame brėžinyje su reglamentų lentele. Bendrojo plano sprendiniai nustato esminius funkcinių zonų plėtros principus, formuojančius subalansuotą mišrų rajonų, kvartalų užstatymą. Upynos miestelio teritorijos bendrojo plano dokumento rengimo etapą sudaro raštu ir grafiškai išreikštų teritorijų planavimo sprendiniai (aiškinamasis raštas ir brėžiniai).

Upynos miestelio bendrojo plano sprendiniai numato tolimesnį miestelio teritorijų urbanistinių resursų naudojimą, tvarkymą bei jų reglamentavimą. Kartu numatytos priemonės ir apribojimai, užtikrinantys gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros palaikymą, gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimą. Miestelio gyventojų užimtumui ir aplinkos kokybės gerinimui - planuojamos visuomeninės, bendro naudojimo bei rekreacinės teritorijos.

Šiuo bendruoju planu būtina vadovautis norint sukurti darnaus miestelio įvaizdį bei taip paskatinti naujų verslo investicijų pritraukimą bei užtikrinti miestelio ekonominį stabilumą.

1. Status quo vertinimas

Upynos miestelio socialinė, ekonominė ir aplinkos būklė yra nevienalytė ir prieštaringa. Status quo atveju Upynos miestelio plėtrą lemty status quo apibūdinantys esminiai vidiniai veiksniai su tokiomis susiklosčiusiomis neigiamomis tendencijomis:

- **ekstensyviu žemės naudojimu.** Žemės naudojimo intensyvumas ir struktūra yra vienas iš svarbiausių struktūros rodiklių, nuo kurio priklauso gyvenamosios aplinkos kokybė, viešųjų erdvių tipas, gyvenamosios vietovės ūkio ekonomiškumas, struktūrinio vystymo galimybės ir tipas. Pirmas ekstensyvaus žemės naudojimo požymis mažas gyventojų ir būstų tankis - tai savaiminė faktinio miestelio plėtra ir vadinamasis miestelio „išskydimas“, kuris miestelio ekonomikos požiūriu yra nepateisinamai brangus. Antras požymis - žemės naudojimo miestelio reikmėms intensyvumas. Tikėtina, kad neįgyvendinus bendrojo plano sprendinių, miestelio teritorija bus urbanizuojama padrikai, kas tiesiogiai įtakos ekstensyvų žemės naudojimą ir miestelio teritorijos išskydimą. Išskydęs užstatymas tiesiogiai įtakotų dideles inžinerinių tinklų tiesimo ir eksploatavimo sąnaudas, atsirastų naujų gatvių poreikis, būtų sunkinamos subalansuoto eismo organizavimo sąlygos.
- **vyraujančiomis specializuotomis teritorijomis** (monofunkciniai gyvenamieji, pramonės, sodų bendrijų, sporto ir kitokie). Pagal šiuolaikinę darniosios plėtros koncepciją formuotinos kitokios - funkciškai integruotos struktūros;
- **nepilnai išvystyta ar visai neįrengta inžinerinė infrastruktūra.** Miestelio gyventojai yra neaprupinti centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugomis. Miestelyje neįrengti paviršinių nuotekų tinklai;
- **prastos būklės želdynais.** Želdynai - vienas iš miestelio struktūros elementų. Šiuo požiūriu svarbūs trys požymiai - santykinis želdynų kiekis, jų sklaida ir kokybė.

Status quo atveju, būtų išlaikytas įprastas ir stabilus gyvenimo būdas, tačiau neturintis palankių sąlygų darniajai plėtrai. Tolimesnis ekstensyvus žemės naudojimas ne tik neišspręstų šiuo metu nustatytų socialinės, susisiekimo bei inžinerinės infrastruktūros probleminių situacijų, bet ir sąlygotų jų aštrėjimą. Todėl tikėtinas neigiamas poveikis teritorijos vystymosi darnai, gamtinei aplinkai, ekonominei bei socialinei aplinkai, dėl šių priežasčių **Status Quo situacija yra nepriimtina.**

2. Bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimas

Pagal „Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašą“ (Žin., 2004, Nr. 113-4228) Šilalės rajono savivaldybės Upynos miestelio bendrojo plano sprendinių poveikis vertinamas tokiais aspektais:

1. poveikio teritorijos vystymo darnai ir/ar planuojamai veiklos sričiai;
2. poveikio ekonominei aplinkai (ūkio ir atskirų jo sektorių raidos procesams, investicijų ir verslo sąlygoms, valstybės bei savivaldybių biudžetams);
3. poveikio socialinei aplinkai (įvairiems socialiniams procesams bei socialinėms grupėms);
4. poveikio gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui (gamtos aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai ir ekologiškai pusiausvyrai, gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimui).

Planavimo sąlygų rengėjai nurodė tokius sprendinių poveikio vertinimo aspektus:

	Planavimo sąlygų rengėjas	Sprendinių poveikio vertinimo aspektai
1.	Šilalės rajono savivaldybės administracija, J. Basanavičiaus g. 2, LT-75138 Šilalė, tel. 8 4 497 6114, faks. 8 4 497 6118.	Nurodyti planavimo sąlygas rengusių institucijų sąlygose.
2.	Tauragės Visuomenės sveikatos centro Šilalės skyrius, Lokystos g. 36, LT-75129 Šilalė, tel./faks. 8 4 497 4685	▪ Poveikis gyvenamajai aplinkai;
3.	Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės teritorinis padalinys, Dariaus ir Girėno 5, LT-72215 Tauragė, tel./faks. 8 4 466 1474.	• Kultūros vertybių apsaugos; • Planuojamos ūkinės veiklos poveikio nekilnojamosioms kultūros vertybėms vertinimo.
4.	VĮ „Tauragės regiono keliai“, Laisvės g. 50, LT-72309, tel. 8 4 466 2929, faks. 8 4 466 1740.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
5.	AB LESTO Šilalės tinklo eksploatavimo grupė, Gaurės g. 22a, LT-72337 Tauragė.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
6.	UAB „Šilalės vandenys“, Rytinio Kelio g. 4, LT-75124 Šilalė, tel./faks. 8 4 497 4205.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
7.	UAB „Šilalės šilumos tinklai“, Maironio g. 20b, LT-75137 Šilalė, tel. 8 4 497 4491, 8 4 497 4489.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
8.	LR Aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas, Birutės g. 16, LT-91204 Klaipėda, tel. 8 4 6 46 6453, faks. 8 4 646 6452.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
9.	Nacionalinės žemės tarnybos prie žemės ūkio ministerijos Šilalės skyrius, Dariaus ir Girėno g. 6, LT- LT-75135 Šilalė, tel. 8 4 497 4579, faks. 8 4 497 4576.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
10.	AB „Lietuvos dujos“, Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius, tel. 8 5 236 0210, faks. 8 5 236 0200.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
11.	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, S. Konarskio 35, LT-03123 Vilnius, tel. 8 5 233 2889, faks. 8 5 233 6156	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
12.	Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, Algirdo g. 31, LT-03219 Vilnius, tel. (8 5) 213 8620.	▪ Poveikis teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai; ▪ Poveikis socialinei aplinkai; ▪ Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui; Poveikis ekonominei aplinkai.

2.1 Poveikis Upynos miestelio teritorijos vystymo darnai

Prognozuojamas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių poveikis šioms veiklos sritims: statybai, inžinerinėms komunikacijoms, aplinkos apsaugai bei ekonomikai. Miestelio erdvinės kompozicijos ir urbanistinės struktūros srityje miestelio plėtra vyks tolygiai, pagal bendrajame plane nustatytas kryptis. Vystant miestelio inžinerinę infrastruktūrą bus išvengta chaotiško urbanizavimo. Pateikiami miestelio atskirųjų želdynų sistemos vystymo bei gamtinės aplinkos tvarkymo sprendiniai padės siekti ekologinės pusiausvyros, reguliuoti kraštovaizdžio urbanizacijos plėtrą, saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius bei įgalins subalansuoti miestelio teritorijos naudojimą siekiant darnaus miestelio vystymo.

Upynos miestelio bendruoju planu siekiama socialinio, ekonominio ir aplinkosauginio efektyvumo. Bendrajame plane pagrindinio tikslo siekiama įgyvendinant darnaus vystymo principus:

- vystant miestelio struktūrą;
- skatinant daugiavfunkcinį žemės naudojimą;
- skatinant vidinę miestelio teritorijos plėtrą, racionaliau urbanizuojant teritorijas;
- skatinant verslo, paslaugų infrastruktūros ir ūkinės veiklos vystymą, didinant gyventojų užimtumą.

Bendrojo plano sprendiniai parengti laikantis šių reglamentavimo principų, taikomų atsižvelgiant į planuojamų miestelio teritorijų užstatymą.

Sprendinių teigiamo ir ilgalaikio poveikio svarbiausios sąlygos:

- bendrojo plano sprendinių tęstinumas artimiausiems 10 metų ir tolimesnėje perspektyvoje išlaikant socialinės, ekonomikos ir aplinkos sferų vystymo harmoningas proporcijas, t.y. nei viena sfera neturėtų būti vystoma kitos sąskaita;
- kasmet ar rečiau keičiami bendrojo plano sprendiniai neturi pakeisti socialinio, ekonominio ir aplinkos kokybės vystymo harmoningų proporcijų.

Upynos miestelio bendrajame plane numatoma sukurti prielaidas miestelio plėtos siekiams realizuoti plėtojant konkurencingą urbanistinę infrastruktūrą. Siekiama miestelio vidaus plėtrą vystyti jungiant ir integruojant ją su esamais išoriniais miestelio ryšiais, taip pat planuojam skatinti vidinius miestelio ryšius tarp skirtingų teritorijų naudojimo būdų.

Teritorinių požiūriu galima išskirti penkias pagrindines Upynos miestelio urbanistinės plėtos strategines kryptis:

1. Būtiną centrinės miestelio dalies tankinimas ir mažaukštės gyvenamosios statybos kvartalų plėtra miestelio administracinės teritorijos ribose;
2. Esamos susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros būklės gerinimas ir naujų tinklų plėtra;
3. Bendro naudojimo želdynų ir rekreacinių teritorijų plėtra miestelio teritorijoje atsižvelgiant į gamtinį karkasą ir gretimybėse vyraujančią gamtinę aplinką;
4. Kultūros paveldo saugojimas, lankytinų kultūros objektų vietų įrengimas, skatinant turistinių srautų didinimą;
5. Kiek įmanoma daugiau skatinti rekreacinį potencialą miestelyje pritaikant jį ne tik vidiniam naudojimui bet miestelį lankantiems svečiams.

2.2 Poveikis ekonominei aplinkai

Tikimasi, kad Upynos miestelio bendrojo plano sprendiniai padidins miestelio ekonominę bazę, patrauklumą investuoti ir konkuruoti su gretimomis savivaldybėmis.

Konkrečių naujų žemės ūkio bendrovių, logistikos, verslo įmonių kūrimasis nėra žinomas, tačiau tokio tipo ekonominei veiklai yra numatytos teritorijos miestelio urbanistinėje struktūroje, įvertinant esamą tokių teritorijų užuomazgą, palankius ryšius su tranzitiniais keliais, bei palankias inžinerinių tinklų sistemos vystymo galimybes pagal būsimų įmonių poreikius.

Policentrinės ir stambesnės urbanistinės struktūros formavimas bus ilgalaikis veiksnys, sudarantis sąlygas kurti prekybos, paslaugų, ūkio bendrovių, pramogų, socialinės sferos, komunalines įmones. Darbo vietų įvairovė padidintų ir išlaikytų aukštą užimtumą (įvertinant gyventojų senėjimo procesus). Darbo vietų skaičių ir jų įvairovę savivaldybės teritorijoje didins bendrojo plano sprendiniai, numatantys įrengti rekreacines teritorijas.

Urbanizuotų teritorijų tankinimas, kompaktiškas ir integruotas funkcinis jų vystymas sumažins teritorijų poreikį infrastruktūros koridoriams, iš esmės sumažins investicijų poreikį įsisavinant naujas plėtos teritorijas ir eksploatuojant gatves, kelius, inžinerinius tinklus. Tai teigiamas poveikis savivaldybės biudžetui ir apskritai savivaldybės finansinei veiklai.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas spartesnei miestelio ekonomikos raidai. Teritorijas aprūpinant inžinerine infrastruktūra, bus sukurta palanki investicinė aplinka pramonės ir kitiems verslo subjektams, didės Upynos miestelyje esančių įmonių konkurencingumas, bus steigiamos naujos darbo vietos, augs gyventojų pragyvenimo lygis.

Dalis sprendinių įgyvendinimui reikalingų lėšų turės būti padengta iš Šilalės rajono savivaldybės biudžeto, tačiau projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę dalį reikalingų lėšų gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais. Numatomas poveikis Upynos miestelio ekonominei aplinkai yra teigiamas ir ilgalaikis.

Svarbiausia bendrojo plano sprendinių teigiamo ir ilgalaikio poveikio ekonominei sferai sąlyga - teritorinės plėtros valdymas, kartu - funkcinio integruotumo skatinimas.

Jeigu teritorinės plėtros (svarbiausia - gyvenamojo užstatymo) valdymas miestelio teritorijoje bus silpnas ir gyvenamųjų namų statyba vyks pavienių namų principu, atsiras neigiamas poveikis:

- sumažės centralizuotų inžinerinių tinklų ir sistemų tiesimo tikimybė, nes finansinių resursų poreikis būtų neproporcingai didelis. Tokiu atveju padidėja mažiau efektyvių lokalių sistemų įrengimo tikimybė;
- privažiavimų prie pavienių namų ilgis būtų didelis, nors eismo intensyvumas būtų labai mažas. Išlaidos jų tiesimui, priežiūrai brangintų tokių teritorijų funkcionavimą.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Upynos miestelio ekonominei aplinkai.

2.3 Poveikis socialinei aplinkai

Palankiai formuojama Upynos miestelio socialinė aplinka bus esminis veiksnys rajono urbanistinei struktūrai sėkmingai vystytis, mažins gyventojų migracinį potencialą.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas Upynos miestelio gyventojų gyvenimo kokybei kilti, nes didės gyvenamųjų pastatų aprūpinimo inžinerinėmis paslaugomis (vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų šalinimo, elektros tiekimo, telekomunikacijų ir ryšių paslaugomis) prieinamumas, patikimumas, gerės pačių paslaugų kokybė ir todėl bus užtikrintos gyventojų higienos, sveikos gyvenamosios aplinkos, komforto reikmės. Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius bus užtikrintas minimalus poveikis gamtinei aplinkai, taigi ir netiesioginis neigiamas gamtinės aplinkos poveikis gyventojams (pvz. dėl užteršto oro, vandens, dirvožemio ir pan.). Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje skatins žinių visuomenės kūrimąsi.

Kadangi bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės teigiamą poveikį Upynos miestelio ekonominei aplinkai, miestelyje kursis naujos žemės ūkio veikla užsiimančios ūkiai ir verslo įmonės, bus steigiamos naujos darbo vietos.

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas yra ilgalaikis procesas, dėl kurio gali laikinai arba neapibrėžtą laikotarpį egzistuoti neigiami socialinės aplinkos elementai: nepilnas aprūpinimas socialiniu būstu žmonių, turinčių finansinių problemų ir nepajėgiančių įsigyti, išlaikyti nuosavą būstą ar jį nuomoti.

Bendrojo plano kompetencijos rėmuose tiesioginių prevencijos priemonių praktiškai nėra. Prevenciją užtikrina sprendiniai, palankūs teritorijos vystymo darnai, ekonominės ir socialinės aplinkos efektyviam formavimui.

Numatomas teigiamas ir ilgalaikis sprendinių įgyvendinimo poveikis Upynos miestelio socialinei aplinkai.

2.4 Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Bendrojo plano sprendiniai yra orientuoti į subalansuotą teritorijos plėtrą siekiant išsaugoti gamtinius bei rekreacinius resursus, kraštovaizdžio estetiką. Jie sudarys sąlygas išsaugoti svarbiausius šios teritorijos gamtinės sandaros bruožus.

Tikimasi, kad Upynos miestelio bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui, nes:

- pagal bendrojo plano sprendinius sutvarkyta atliekų tvarkymo infrastruktūra užtikrins mažesnę aplinkos oro taršą iš įstančių atliekų išsiskiriančiomis medžiagomis, pavojingų, biodegraduojančių ir kitų rūšių atliekų tvarkymas užtikrins mažiausią galimą neigiamą poveikį aplinkos oro kokybei;

- siūloma moderni vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarijų tikimybę ir minimalų neigiamą poveikį paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei. Bendrojo plano sprendiniai taip pat yra orientuoti į tausų vandens išteklių vartojimą;
- siūloma moderni vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros įranga sąlygos dirvožemio taršos mažėjimą;
- ekosistemos ir biologinei įvairovei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės tų ekosistemų (augalijos ir gyvūnijos buveinių) tarša antropogeninėmis medžiagomis (teršalų patekimas į gruntą);
- kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai ir estetinei kokybei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija, naujų modernių įrangų statyba, tinkama atliekų tvarkymo sistema užtikrins minimalų neigiamą poveikį aplinkos komponentams, nuo kurių priklauso kraštovaizdžio išsaugojimas (pvz. aplinkos orui, dirvožemiui, gamtiniais vandenims, biologinei įvairovei ir buveinių apsaugai);

Igyvendinti bendrojo plano sprendiniai sudarys sąlygas:

- išsaugoti gamtinę aplinką - siekiant subalansuotos plėtros, optimalaus balanso tarp urbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų;
- gamtinę aplinką sutvarkyti ir pritaikyti poilsiui - bendruoju planu numatytos rekreacinės paskirties teritorijos.

Siekiant garantuoti aplinkos kokybę naujos plėtros teritorijose, turi būti be išlygų įgyvendintos šios nuostatos:

- griežtai vadovautis normatyvais, išduodant aplinkosauginės sąlygas detaliesiems planams rengti;
- kontroliuoti, kad reikalavimas numatyti norminį želdynų kiekį būtų įtvirtintas techninio projekto sąlygų sąvade ir statybos projekte;
- rajonų vietiniai želdynai įrengiami, vadovaujantis savivaldybės ir teritorijos vystytojo tarpusavio sutartimi viešosios infrastruktūros įrengimui;
- priimti naudoti pastatytus objektus tik kartu su pilnai (pagal projektą) įrengta teritorija.

Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėjęs dulketumas, automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.). Kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla turi būti reglamentuojama saugomų teritorijų planavimo dokumentais, nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

2.5 Poveikis kultūros paveldui

Rengiant Upynos miestelio bendrojo plano sprendinius, įvertintas paveldosauginis aspektas. Nustatant miestelio teritorijos vystymo bendrąją erdvinę koncepciją, funkcinius prioritetus ir teritorijos tvarkymo reglamentavimo ypatumus, atsižvelgta į saugomus ir įteisintus juridškai kultūros paveldo objektus. Nekilnojamas kultūros paveldas Upynos miestelyje turi būti integruojamas į visuomenės gyvenimą, pritaikant jį taip naudoti, kad geriausiai atsiskleistų paveldo vertingosios savybės ir būtų sudarytos galimybės jį pažinti, taip pat puoselėjant ir kultūrinį kraštovaizdį. Svarbiausias Upynos miestelio nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo principas - turimo kultūros paveldo autentiškumo išsaugojimas, darnus vertingųjų savybių apsaugos derinimas su nežinomų vertybių atskleidimu, kultūros paveldo objektų naudojimu bei miestelio vystymu.

Upynos miestelio bendrojo plano koncepcijoje įtvirtinamos pagrindinės nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo miestelyje nuostatos: prioritetas teikiamas kultūros paveldo objektų autento apsaugai ir palaikymui; kultūros paveldo objektų išsaugojimas naudojant pagal paskirtį ir viešajai pagarbai.

Pagrindinė koncepcijos nuostata būtų - išsaugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą kaip neatskiriamą ir integruotą miestovaizdžio elementą.

Bendrojo plano sprendiniai taip pat numato Upynoje registruotų nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą ir jų tvarkymą reglamentuoti Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas. Bendrojo plano sprendiniai numato saugomų nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų, vietovių ir teritorijų bei jų apsaugos zonų ribos nustatytos ir gali būti keičiamos specialiaisiais apsaugos planais.

Bendrojo plano sprendiniai atitinka kultūros vertybių apsaugą, naudojimą ir tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nustatytus reikalavimus, invazija į esamas kultūros paveldo teritorijas nenumatoma.

3. Bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimo lentelė

1.	<i>Teritorijų planavimo dokumento organizatorius</i> Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktorius, J. Basanavičiaus g. 2, LT-75138 Šilalė, tel. 8 4 497 6114, faks. 8 4 497 6118, el. paštas info@silale.lt, www.silale.lt.
2.	<i>Teritorijų planavimo dokumento rengėjas</i> TAEM URBANISTAI, UAB, Smolensko g. 10, LT-03201 Vilnius, tel. (8 5) 2788 433, faks. (8 5) 278 8789, urbanistai@taemgroup.lt
3.	<i>Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas</i> Šilalės rajono savivaldybės Upynos miestelio bendrasis planas
4.	<p><i>Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu (2002-10-29 LR Seimo nutarimas Nr. IX-1154) (Žin., 2002, Nr.110-4852); ▪ Tauragės apskrities teritorijos bendruoju planu (2010-06-21 LR Vyriausybės nutarimas Nr.1069) (Žin., 2010, Nr.88); ▪ Šilalės rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu (patvirtintu Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. T1-107); ▪ Šilalės rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu (patvirtintas Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. T1-448); ▪ Šilalės rajono gyvenamųjų vietovių, kaimų ir seniūnijų ribų nustatymo specialiuoju planu (patvirtintas Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. T1-109); ▪ Šilalės rajono vietinės reikšmės kelių specialiuoju planu (patvirtintu Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 9 d. sprendimu Nr. T1-283); ▪ Nacionalinių dviračių trasų specialiuoju planu; ▪ Šilalės rajono kultūros paveldo tinklo schema (patvirtinta LR kultūros ministro 2009 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. IV-171); ▪ Šilalės savivaldybės atliekų tvarkymo planu (patvirtintas Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011-07-28 tarybos sprendimu Nr. T1-261); ▪ Gamtinio karkaso lokalizavimo rajoninėmis schemomis (Vilniaus universiteto kraštotvarkos grupė, 1992-1993 m., 1974 m. topo pagrindas); ▪ Šilalės rajono savivaldybės valstybinės reikšmės miškų plotų schema; ▪ Šilalės rajono savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms planu; ▪ Upynos miestelio želdinių ir želdynų tvarkymo projektu; ▪ Upynos miestelio teritorijos planavimo sąlygomis rajono lygmens bendrojo planavimo dokumentui rengti.
5.	<p><i>Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Valstybės ilgalaikės raidos strategija (Lietuvos Respublikos Seimo 2002-11-12 nutarimas Nr. IX-1187) (Žin., 2002, Nr. 113-5029); ▪ Nacionalinė energetikos strategija (LRS 2007-01-18 nutarimas Nr. X-1046) (Žin., 2007, Nr. 11-430); ▪ Nacionalinė turizmo plėtros programa iki 2013 metų (Žin., 2007, Nr. 97-3939); ▪ Patikslintu Tauragės regiono 2006-2013 metų plėtros planu (patvirtintu Tauragės regiono plėtros tarybos 2011 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. 51/9S-28); ▪ Šilalės rajono savivaldybės plėtros strateginiu planu iki 2013 metų (patvirtintu Šilalės

	rajo savivaldybės tarybos 2008 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. T1-192);		
6.	<p><i>Status quo</i> atveju:</p> <p>Upynos miestelio plėtrą lemtų status quo apibūdinantys esminiai vidiniai veiksniai su tokiais susiklosčiusiomis neigiamomis tendencijomis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekstensyviu žemės naudojimu; • vyraujančiomis specializuotomis teritorijomis; • nepilnai išvystyta susisiekimo ir inžinerine infrastruktūra. • prastos būklės želdynais; • kt. <p>Status quo atveju, būtų išlaikytas įprastas ir stabilus gyvenimo būdas, tačiau neturintis palankių sąlygų darniajai plėtrai. Tolimesnis ekstensyvus žemės naudojimas, dispersinė struktūra su vyraujančiais specializuotais rajonais ne tik neišspręstų šiuo metu nustatytų socialinės, susisiekimo bei inžinerinės infrastruktūros probleminių situacijų, bet ir sąlygotų jų aštrėjimą. Todėl tikėtinas neigiamas poveikis teritorijos vystymosi darnai, gamtinei aplinkai, ekonominei bei socialinei aplinkai, dėl šių priežasčių Status Quo situacija yra nepriimtina.</p>		
7.	<p><i>Tikslai, kurių siekiama įgyvendinant bendrojo plano sprendinius:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Atsižvelgiant į miestelio demografinę situaciją ir prognozes patikslinti (optimizuoti), Šilalės rajono bendrajame plane numatytas, miestelio plėtros teritorijas ir plėtros kryptis. Suformuoti miestelio teritorijos vystymo erdvinę koncepciją, nustatyti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus, teritorijos funkcines zonas, nurodančias teritorijos integruotumą ir (ar) jos ypatumus; ▪ Tobulinti istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą bei formuoti architektūrinę erdvinę kompoziciją; ▪ Numatyti teritorijos gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones, formuoti bendrojo naudojimo želdynų bei apsauginių želdynų sistemą; ▪ Plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą; ▪ Nustatyti teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti detaliuosius planus, nustatyti šių teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos prioritetus ir veiklos juose apribojimus; ▪ Numatyti priemones, užtikrinančias gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimą; ▪ Rezervuoti teritorijas komunikacinių koridorių ir kitų visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai; ▪ Nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus; ▪ Pagal bendrus vyraujančius požymius ir teritorijos naudojimo prioritetus išdėstyti planuojamos teritorijos dalis. Rengiant Bendruosius planus masteliu M 1:2000, nurodomas teritorijos naudojimo tipas ir numatoma galima pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, galimi naudojimo būdai ir/ar pobūdžiai (pobūdžiai pažymimi tais atvejais, kai jų turinys įtakoja nustatomo teritorijos tvarkymo reglamento reikalavimus). Tuo atveju, kai nustatomi keli teritorijos ar žemės sklypo naudojimo būdai, juos būtina nurodyti. 		
8.	<p><i>Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)</i> Upynos miestelio bendrojo plano sprendiniai daugeliu atveju turės teigiamą trumpalaikį ir/ar ilgalaikį poveikį visais poveikio vertinimo aspektais. Įgyvendinti sprendiniai padės racionaliai naudoti gamtos išteklius, apsaugoti teritoriją nuo galimo aplinkos teršimo, sukurs kokybišką ir sveiką aplinką gyventojams, teritorijos taps patrauklesnėms investuotojams, tuo pačiu tikėtina, jog padidės ir gyventojų užimtumas. Tikėtinas bendras sprendinių komplekso poveikis - teigiamas ir ilgalaikis.</p>		
9.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	<i>Sprendinių poveikis</i>		
a.	<i>teritorijos vystymo darnai</i>	teigiamas ilgalaikis	-
b.	<i>socialinei aplinkai</i>	teigiamas ilgalaikis	-
c.	<i>gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui</i>	teigiamas ilgalaikis	<i>Galimas neigiamas trumpalaikis infrastruktūros diegimo metu</i>

			(padidėjęs triukšmas, automobilių srautai, dulkėtumas, aptvertos teritorijos ir pan.)
d.	<i>ekonominei aplinkai</i>	teigiamas ilgalaikis	-
e.	<i>kultūros paveldui</i>	teigiamas ilgalaikis	-
10.	<i>Siūlomos alternatyvos</i> Savivaldybės teritorijos plėtros alternatyvos buvo siūlomos koncepcijos rengimo stadijoje ir iš siūlomų koncepcijų buvo pasirinkta minimalios vidinės plėtros (minimaliai įsisavinant neužstatytas teritorijas urbanizuotoje miestelio dalyje) koncepcija , kurios pagrindu parengti bendrojo plano sprendiniai. Alternatyvos gali atsirasti per ateities procedūras, leidžiančias keisti bendrojo plano sprendinius.		